

Murska Straža

Glasilno obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Radgoni, Murska ulica št. 184. — Telefonska št. 31.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred za vse leto 15 K, za pol leta 7 K 50 v., za četrt leta 3 K 80 vin.

INSERATI: Ena petstolpna petitvrsta 40 vinarjev. Pri večkratni objavi primeren popust.

Ozdravljenje.

V srednjem veku so morali nesrečneži, katere so obdolžili kake težje pregrehe, iti skozi ogenj, da dokažejo svojo nedolžnost. Enako krutega načina se je poslužilo sodobno človeštvo: šlo je skozi ogenj vojne strasti, gazilo je po lastni krvi, da udejstvi voljo svojih kulturnih teženj. Ampak preiskušnja je izpadla slabo. Ne narodi in ne posamezniki niso izšli iz ognja taki, kot so stopili vanj. Le en pogled krog sebe in razumeš vse nemire in vse krize, ki nastopajo dan za dnem širom sveta: povsod so iste pregorele cunje, iste slabosti, iste pregrehe.

Pa to je bilo vedno tako. Toda nikdar še ni imelo človeštvo toliko žive zavesti, da je pot, koder hodi, povsem kriva; nikdar še ni pesem Vstajenja in Novega življenja tako silno in hrepeneče zyenela v človeški duši kot ravno v času sodobnih kriz. Vse je na potu iskanja in vendar — kdo je našel pravo pot?

Že zavest sama, da je pot kriva, dokazuje jasno, da obstoji tudi prava pot. Mnenja in naziranja so lahko različna, toda za vsakega mislečega človeka je neizpodbitno dejstvo, da Novo življenje temelji samo na globokem moralnem preporodu človeštva, na popolni prenovitvi notranjega človeka, in da so vse velikopotezne socialne in kulturne reforme zgrajene na kitovem hrbtu, kakor nekoč šator mornarjev, če se človeštvo ne prenovi etično.

Za nas so sredstva že dana. Krščanstvo je ustvarilo najenostavnejše in vendar čudovito globoko in jasno svetovno naziranje, postavljeno na temelje večnih božjih in naravnih zakonov in nudi izmučenemu, srečo, mir in prenovljenje iskajočemu človeštvu tisto čudapolno rožo, od katere je duša bolna in brez katere ne ozdravi.

Ni daleč čas, ko bo tudi najbolj gnili, v svojo lastno slepoto zaverovani del sodobnega človeštva iskal ozdravljenja. Moč in oblast strasti je sicer velika, toda nemogoče je, da bi v daljni bodočnosti tudi zanj ne vzklija v duši katarska, potreba očiščenja in prenovljenja pred resno tragedijo človeškega življenja. Takrat bo našel prav blizu sebe edino sredstvo, ki vodi na novo pot: krščansko misel.

Naše ljudstvo ve dobro, kje mu je tekati zdravila za notranje rane, ki jih je povzročila usodepolna »pot skozi ogenj vojske.« Vsak napor, da bi se ga odvrnilo od stoletnega vrelca njegove sreče, se je dosedaj izjalovil in bo ostal jalov tudi v bodoče. Globoke in žive verske zavesti mu ne iztrga nobena svetovna kriza. Krize bodo prešle, a krščanska etika, sankcionirana od božje volje, ne preide nikdar.

Te misli so nam narekovali politični dogodki zadnjih dni.

Narečje v prekmurskih šolah.

V celjski »Novi dobi« se nekdo spodtika nad tem, da hoče naš Višji šolski svet začasno uvesti v prekmurske šole čitanke, ki so pisane v narečju. Pisec pravi, da ni posebnega razločka med prekmursko govorico in prleškim narečjem v Slov. goricah in na Murskem polju ter da se z uvajanjem narečja jezik v šolskih knjigah vedoma in namenoma pači »in to proti volji ljudstva«, kar nas zopet razdvaja in onemogoča čim prejšnje prosvetno ujedinjenje te panoge Slovencev z ostalimi.

Ni dvoma, da je pisec dobro mislil in da si moramo v resnici želeti čimprejšnjega prosvetnega ujedinjenja bivših ogrskih Slovencev z nami. Ampak dober poznavalec prekmurskih razmer bo pritrdil, da je taktika

Višjega šolskega sveta zaenkrat primerna in umestna. Prekmurci so živeli dolga stoletja kulturno in politično ločeni od nas. Vse ostale slovenske pokrajine so imele ozke stike med seboj in v splošnem isto zgodovino, in baš to to, je vzrok, da so n. pr. štajerski Slovenci brez težkoč sprejeli skupni književni jezik. Medtem pa so bili ogrski Slovenci odtrgani od našega razvoja in jim je bilo narečje več kot je nam; oni so videli v njem tisto, kar smo mi videli v našem književnem jeziku. Imeli so svoje pisatelje, svojo književnost. To zavest imajo še danes — izza osvobojenja.

Trditve »in to proti volji ljudstva« pisec ni pobral v Prekmurju, ampak ravno na tej napačni trditvi slone njegova izvajanja. Res je, da se ljudstvo po večini veseli združenja z Jugoslavijo, toda njegov pojem Jugoslavije je malo drugačen kot je naš, ki smo vsled lepega prosvetnega razvoja vcepili ljudstvu občnarodno zavest in globlje politično naziranje. Prekmurci (izvzeti so v resnici narodnozavedni krogi) še se vedno boje Štajercev, Kranjcev, Srbov itd., kar bo jim sicer polagoma minilo, toda za prosvetno izenačenje je treba časa in dobrih sredstev. Eno teh sredstev je, da se jim deloma pusti narečje v šolah, da pa se z druge strani smotreno uvaja skupni književni jezik. Ljudstvo bo sčasoma samo čutilo potrebo, da se v javnosti opusti narečje, toda dejstvo je, da te potrebe zaenkrat ne čuti, ker je ne more čutiti.

Da se raznim madžaronskim hujskačem, ki to dobro a nepoučeno ljudstvo še vedno ščuvajo in mu vzbujajo mučne dvome v svobodo in v pravičnost osvoboditeljev, iztrga orožje iz rok, je taktika Višjega šolskega sveta povsem pravilna. Mi sicer ne vemo, kako bodo izgledale bodoče šolske knjige, toda potrebno je, da imajo poleg sestavkov v narečjih tudi berila v književnem

Jesensko nebo.

Kdo se ne ozre nanj? Tako razkošno je posuto z nebeškimi dragulji, tako izrazit in svetel je njegov dolgi pas, razprostrt od juga na sever, da ti nehote razvenijo v duši evangeljske besede: Sursum corda — kvišku srca!

Mi, ki živimo v megli in blatu vsakdanjega življenja, le redko dvignemo oči proti zvezdam, in kolikor se naš duh upre v nebeške višave, vselej slišimo tiho vprašanje: Kaj so zvezde, zakaj in odkod to večno gibanje in pravilno premikanje svetlih in drobnih vseмирskih luči?

Občudujemo moderno tehniko, čudimo se večalimanj duhovitim uredbam človeštva, skušamo razumovati pojave organske in neorganske prirode krog sebe, toda sij zvezdnega neba, ta sladki dih večne božje sile, zapušča večino ljudi hladne in redkokdaj izmed nas pozna čisti užitek nočnega opazovanja neba.

Zemlja se suče krog solnca in solnce hiti s vso svojo družino v vsemir... Zemlja s svojim kopnom in svojimi vodami pomeni za človeka ogromen prostor. In vendar se ta prostor zožuje bolj in bolj, čim dalje bi se pomikali od zemlje in že na najbližjem sosedu — na luni — bi se videla Zemlja kot majhna krogla na črnem nebu. S solnca bi se videla kot svetla točka v vsemiru — kakor se vidi z Zemlje Merkur ali

Saturn. In že za koncu solnčnega sistema, z Urana ali Neptuna, bi Zemlje sploh ne mogli več najti. Kje ste, visoka gorovja, kje globoki oceani in kje ste vi, mogočna mesta? Nikjer. In vendar še nismo prispeli iz kroga naše solnčne obitelji! Brezkončna in neizmerna je pot, ki vodi dalje v vsemir. Svetloba preleti v eni sekundi 300.000 km. Preleti večji prostor kot je premer cele zemlje. Z nočnega neba sijajo zvezde, katerih že davno ni, a njihova svetloba potuje že stoletja iz neizmerne, nepojmljive daljave...

Zvezde so svetovi, kakor je svet naša mala zemlja. Nam, ki smo vajeni metrov in kilometrov, si je težko predstaviti, kaj pomeni neizmernost, katero predstavljajo zvezde; nam, ki štejemo minute in leta, je nemogoče razumeti, kaj je večnost, ki sijajo z neba. Mi smo v očeh vseмира — nič, kakor je zemlja le neznamen drobec, prah in nič drugega.

Kdo bi preštel te vsemirske svetove, ki jih gledajo naše oči v tihi jesenski noči? Zvezde razlikujemo po sijaju; najmanjše je zvezd prve velikosti, t. j. onih, katere se nam dozdevajo najbolj sijajne. Med te spada Venera ali Večernica, dalje Vega, Kapela in druga solnca raznih zvedišč in vsemirov. Najslabeje sijajo zvezde

šeste velikosti, ki tvorijo skrajno točko našega vida; zvezd sedme velikosti ne ugleda več pristo človeško oko, temveč se vidijo le s pomočjo dobrih daljnogledov. Prosto oko lahko našteje okrog 4000 zvezd, dobri teleskopi so jih odkrili že pri petnajsti velikosti čez 40 milijonov in še vedno ni konca: česar ne zaslede najboljši teleskopi, odkrije občutljiva fotografska ploča, ki zaznamuje nova zvezdišča tam, kjer je našel človeški duh samo prazen prostor. Ti svetovi pa se ne vrte nad nami, kot se dozdeva našim očem. V vsemiru ne obstoja noben »spodaj ali »zgoraj«; to je le naša orientacija y prostoru, ki nas obdaja. Vsemirski svetovi — zemlje in solnca — so razsuti na vse strani in ne mirujejo nikdar, marveč hite vedno dalje in dalje z hitrostjo več kot 7.000.000 milj dnevno. Kakšno pot in kakšne cilje jim je določil Styarnik? Kam potujejo vsa ta solnca s svojimi družinami, upravljana harmonično, enotno, z voljo večnih zakonov? Te poti mi ne poznamo, a čutimo njenó globoko pomembnost v svoji nemirni duši, ko gledamo te daljne svetove, vrženi na neznamen planet v sistemu nekega srednjevelikega solnca blizu ozvezdja Herkula, ki se nahaja približno v sredini velikega vsemirskega otoka, ki mu naivno pravimo »Mlečna cesta«... Na tem planetu se odigrava kratko dejanje drame našega življenja, pot od zibelke do groba;

jeziku. Tega bi si ljudstvo želelo, ker si sedaj mora želeli.

Važno je, kakšne bodo knjige v miselnem oziru: ali bodo pospeševale miselno ujedinjenje Prekmurcev z nami? To bomo videli, sicer pa je dobro, da strokovnjaki že sedaj postavijo primerne »kazipote«.

Železnica Ljutomer—Središče.

(Rob. Košar.)

V nedeljo dne 21. t. m. so se zbrali v Vizmetincih župani in zastopniki štajerskih in medžimurskih občin, ki se zanimajo za zgradbo železnice Ljutomer—Središče, da prosijo vlado za to zvezo. Bilo je zastopanih 20 občin. Izvoljeni delegati, župani: Lukačič iz Središča, Tomažič iz Sv. Miklavža in Puklavec iz Hermanec, ter dr. Tavčar in Rob. Košar, so bili naprošeni, da storijo pri vladi in na vseh merodajnih mestih potrebne korake v dosego te proge, ki je iz gospodarskih in strateških ozirov mnogo bolj važna, nego zveza Ljutomer—Ormož. Največji del vina, sadja in drugih gospodarskih pridelkov iz ljutomersko-ormoških goric se zvozi proti zahodu nad Sv. Miklavž, in na cesto, ki drži iz Središča v Ljutomer. Izhodno od imenovane ceste meri tudi ves promet na to progo, ki bi absorbiral tudi velik del pridelkov ob stari štajerski meji ležečega Medžimurja. Štrigova ima v Čakovec 22 km, do nove železniške proge komaj eno tretjino te daljave. Iz Ljutomera, Ormoža in Središča se zvozi obratno tudi vse gospodarske potrebščine po tej cesti v gorice, oziroma čez Sv. Miklavž v Jeruzalem in zapadne vrhove. Večje in velike vasi in sela ležijo ob tej proggi. Najmanj 14 do 16 km širok pas bi izlival svoje pridelke v progo Ljutomer—Središče in črpal od tukaj svoje gospodarske potrebščine. Kdo pozna razmere, mora priznati, da je ta zveza življenskega pomena. Tudi glede nadaljnega razvoja! Ormoški kolodvor je stisnjen med Dravo in hribovje in se ne da več razširiti. Središka postaja pa leži na odprtem polju in se lahko po potrebi razširi na vse strani. Gotovo se bodo naši kraji gospodarsko dvignili, začela se bo industrija in posebno važna križišča, kakor Ljutomer, bodo rabila odprto prometno pot na sever in jug, izhod in zapad. Kaka mizerija pa bi šele nastala v slučaju vojne z avstrijsko ali ogersko republiko. Trje vojaški transporti in ormoški kolodvor je zadelan in naphan do vrha!

Vsa ta in še druga vprašanja bo treba vzeti temeljito v pretres, prej ko se odločimo za eno ali drugo progo.

Politični pregled.

Jugoslavija. Naše kraljestvo še vedno ni podpisalo mirovne pogodbe z Avstrijo, vendar

odigrava se istočasno bilijonom enakih bitij in vse to je kakor gibanje valov, ko gre veter čez vodo in iz višine ter iz globine gledajo hladno in tuje nebeske zvezde...

* * *

Kdor pozna zvezde, bo našel na jesenskem nebu več novih znancev. Evo na jugu Kače, Bootesa, velikega Herkula in poleg njega Liro s sjajno krono — Vego, zvezdo prve velikosti. Malo dalje plava Labud, nekako v sredini »mlečne ceste« najdemo Kasijopejo, dočim nas s severa, kjer se bahavo šopiri Veliki Medved z Zmajem, pozdravlja Kočijaš z Kapelo. Na severu »mlečne ceste« vidimo Perzeja s spremenljivim solncem Algolom. In tako dalje. Tisočletja — od Joba do modernega astronoma — se dvigajo k njim človeške oči, željno, kot bi se hotele napiti večnosti. A zvezde kakor da bi vpraševale: Ste še tukaj? Minevajo dolge epohe človeške zgodovine, a v vsejmiru so samo brezpomemben trenutek. Reka življenja pa teče skozi celi brezkončni vsejmir; iz grobov se rodi življenje in zapada v grobove svetov, ki krožijo kakor naša Luna prazni in izživetih krog svojih solčnih središč.

Sijaj zvezdne noči je dih Stvarnika. B. B.

je pričakovati da jo podpiše v kratkem in sicer bo izvršila to nalogo nova vlada. Ministrska kriza je v času, ko pišemo te vrstice, skoraj gotovo že rešena, dasi še nimamo natančnejših poročil. Dne 28. septembra je bil predsednik Narodnega predstavništva dr. Pavlovič pri regentu in je izjavil, da ne ve za noben izhod iz te krize, nakar je rekel regent Aleksander med drugim: »Jaz jih (šefe posameznih strank) v interesu naše velike državne in narodne stvari prosim, da napravijo konec stanju, katerega ne moreta ne države ne narod še nadalje trpeti. Pričakujem nakasneje do jutri ob 18. uri zvečer predloge za sestavo nove vlade. V slučaju, da takih predlogov ne dobim, hočem poveriti sestavo kabineta na lastno odgovornost in se ne bom držal parlamentarnih običajev«. Te regentove besede so zelo značilne in vredne, da jih dobro zabeleži politična kronika. Navadno so vladarji zavlačevali ali sabotirali ustavne zahteve ljudstva, pri nas je pa strankarska zaslepljenost privedla tako daleč, da stranke sabotirajo ustavo. Na obzorju je kandidatura radikalca Stojana Protića, ki bo najbrž sestavil vlado iz manjših skupin: radikalcev, »Narodnega kluba«, »Jugoslovanskega kluba« in nekaterih drugih strankarskih grup. Demokrati in socialisti bi ne sodelovali pri Protićevem kabinetu. Sicer pa se vrnemo k poteku in rešitvi te dolge ministrske krize v prihodnji številki, ko bo prevzel vlado že nov kabinet.

Jadransko vprašanje. Italijanski zunanji minister Tittoni je imel dne 28. septembra v italijanskem parlamentu ekspozice o zunanje-političnem položaju, ki je precej porazil laške imperijaliste. Povdarjal je odločno voljo Wilsona, ki noče umakniti svojih zahtev glede Jadrana in je z ozirom na rešen zunanje-politični položaj Italije ter težke gospodarske razmere v notranjosti dežele predlagal, naj parlament sprejme Wilsonov načrt, kar se je tudi zgodilo s tem, da se je rešitev reškega vprašanja prepustila vladi. Wilson zahteva, da postane Reka neodvisno mesto, luka in železnica z že določenim ozemljem pa bi stala pod trajnim upraviteljstvom zveze narodov. **Jugoslovanskemu ozemlju bi pripadli okraj Voloska in deloma okraji Podgrad, Postojna in Idrija.** Otoki v Adriji pripadejo Italiji, ki dobi tudi nadzorstvo nad Albanijo ter mesto Valono. Zader bi postal svobodno mesto, dočim bi **vsa ostala dalmatinska obal pripadla Jugoslaviji.** Z tem načrtom se strinjata tudi Francija in Anglija, izvemši vprašanje Reke, kjer podpirata italijanski načrt. Ako pri do novih sporov, bo ta načrt obveljal in je tedaj pričakovati, da **rešimo Jugoslovani vsaj del zasedenega ozemlja in da dobimo zvezo z morjem brez laške kontrole.**

Reka. Medtem, ko resni državniki v Italiji uvidevajo, da jih je sebični nacijonalizem zapeljal v razmere, ki so malodane brezupne in ogrožajo vse resnične interese Italije, postaja položaj na Reki nevzdržljiv in skriva v sebi nedogledne možnosti. Prvotno se je računalo, da se d'Annunzio vendar ukloni, toda fanatični pesnik kaže nenavadno čvrsto voljo; v Italiji se je jela tvoriti močna d'Annunzijeve stranka, d'Annunziju se zatekajo novi prostovoljci in pesnik že pošilja sanjave poslanice »latinskim bratom« (italijanašom) v jugoslovanski Dalmaciji ter grozi z zasedbo cele Dalmacije. Ministrski predsednik Nitti visi na niti. Dozdeva se, da je večina vojaških krogov proti Tittoniju in za d'Annunzija. Na drugi strani pa socialisti agitirajo med ljudstvom in vojaštvom v protidržavnem smislu in se pri tem sklicujejo na nekaznovano samovoljnost reških upornikov. Angleški general še vedno ni prispel na Reko. Ali je dobil influenco od slabega zraka v Adriji?

Tedenske novice.

Tridesetletnico svojega škofovanja je praznoval v ponedeljek dne 29. septembra naš knezoškof dr. Mihael Napotnik.

Osebnosti. Za sodnega svetnika in predstojnika sodišča v Konjicah je imenovan g. Gvidon Mihelič, dosedaj okrajni sodnik v Gornji Radgoni. Na njegovo mesto je imenovan g. dr. Hinko Irgolič, sedaj začasno v Murski Soboti. Za okrajnega sodnika v Ljutomeru je imenovan g. dr. Milko Gaber.

Gdč. Minka Zacherlova, učiteljica v Vučji vasi, hčerka g. učitelja F. Zacherla v Ljutomeru, je sprejeta na konzervatorij v Ljubljani kot gojenka za glasovir.

Himen. Dne 29. septembra se je poročila v Veržeju gdč. Minka Osterc, učiteljica v Gornji Radgoni z g. Milanom Deškovičem, učiteljem v Dragi-Moščenici, tč. poročnikom v rezervi. Mlademu paru obilo sreče!

Pri prireditvi preleških visokošolcev v Radincih v prid akademskim menzam so se posebno odlikovali z darovi sledeči prijatelji akademske mladine: Bouvier Klotar 200 K, tvrdka Vogler 200 K, Zangl v Gornji Radgoni 100 K, Wieltschnigg v Radincih 100 K, K. Genur v Radgoni 50 K, Jož Škerlec v Gornji Radgoni 50 K, Jurjovič Drago v Radgoni 50 K, Magdič 40 K, Zemljčič Anton, Sv. Lenart 40 K, Wegschaidler Oskar v Radgoni 40 K, Posojilnica v Gornji Radgoni 40 K, grof Fünfkirchen v Radgoni 40 K, Iv. Pentek v Radgoni 20 K, Szeredy v Radincih 20 K, Julijana Hanžekovič, Hrastje, 20 K, Mihr 20 K. Vsem tem darovateljem se priredbeni odbor najiskreneje zahvaljuje kakor tudi onim, ki so darovali manjše zneske, katerih pa zaradi pomanjkanja prostora ne moremo tukaj navesti.

Komanda dravske divizijske oblasti priredi dne 19. oktobra 1919 ob 13. uri v Ljubljani konjsko tekmo v korist slovenskih invalidov in za bodoči stadion v Ljubljani. Iz programa povzamemo: 1. Šolsko jahanje, prvi dobitnik 1200 K in častna nagrada, drugi dobitnik 800 K. Tekma v skakanju, prvi dobitnik 1000 K in častno darilo, drugi 600 K, tretji 400 K in vselej častno darilo. 3. Dirke: tri steeplechase z raznimi dobitki ter kmečka dirka. Za slednjo je določena daljava 1600 m. Dve čvrsti zapreki, ne čez 60 cm visoki. Prvi dobitnik 1000 K in častno darilo, drugi 500 K in častno darilo, tretji častno darilo. Prijavitelj je treba konje osebno ali brzojavno konjskemu referatu Dravske divizijske oblasti do 8. oktobra.

Žigosati so hoteli pri nas. Dne 26. septembra so zaplenili v Špilju petim osebam, ki so prispele iz Nemške Avstrije, za dva milijona bankovcev po 1000 K in novo štampiljo, ki je bila namenjena za žigosanje denarja.

Za potovanje čez Špilje v Ljutomer je treba izkaznice (brez slike) od pristojne politične oblasti z izrecnim njenim dovoljenjem za kraje ob tej proggi in vizuma dravske divizijske oblasti.

Naznanilo o začetku prvega šolskega leta 1919/20 na dvorazredni trgovski šoli v Mariboru. Vpisovanje na trgovski šoli se vrši 1. in 2. oktobra t. l. na bivšem deželnem ženskem učiteljišču (vhod iz Hamerlingove ulice), in sicer vsak dan od 9. do 11. ure. Vpisnina in prispevek za učila je enkratni znesek 20 K, šolnina pa mesečno 30 K. V uvaževanja vrednih slučajih se dovoli oprostitev plačevanja šolnine. V pripravljalni razred se bodo sprejeli brez vsakega izpita učenci in učenke, ki so vsaj 13 let stari in so z dobrim uspehom dovršili ljudske šole. V 1. letnik se bodo sprejeli: 1.) brez vsakega izpita tisti učenci in učenke, ki so vsaj 14 let stari in se z ugodnim uspehom dokončali 4. razred kake srednje šole ali popolno meščansko oziroma 8. razredno ljudsko šolo; 2.) tudi drugi vsaj 14 let stari učenci in učenke, ako napravijo izpit iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodopisa, zemljepisa in prirodoslovja. Pri izpitu se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov, kolikor si ga pridobé učenci v pripravljalnem razredu. Izpiti za prvi letnik se vršijo 3. oktobra ob 8. uri dop. v šolskih prostorih. Redni pouk se začne 6. oktobra t. l. — Za vodstvo trgovske šole v Mariboru: prof. M. Dolenc, s. r.

Veselica v Radincih. Dne 12. oktobra prirede delavci in delavke zdravilnega vrelca v Radincih v prostorih gostilne Rosenberger vinsko trgatav z prosto plesno zabavo. Vstopnina za osebo 4 K. Čisti dobiček je namenjen dijaški kuhinji v Mariboru.

Naši poslanci odšli v Pariz. Večja deputacija naših poslancev je otpotovala te dni v Pariz, da posreduje pri mirovni konferenci glede raznih vprašanj, ki se tičejo naše države.

Monarhistično gibanje na Ogrskem. Madžarski agrarci snujejo posebno reakcionarno

stranko, ki ima namen, vpostaviti na Ogrskem zopet kraljevino. Stranki načeluje znani grof Apponyi. Nekateri vesti pravijo, da antanta podpira to gibanje.

Lesene hiše v Gradcu. Da se omili stanovanjska beda, zgrade v Gradcu lesene hiše za 418 stanovanj in 15 trgovin. Stroški bodo znašali 10 milijonov kron.

Razmere na Dunaju. Vsled premogovne krize je ustavljen tramvajski promet. Vse mesto daje vtis dolge, zapuščene vasi. Ljudje hodijo upalih lic, ponošene obleke, zlovoljni. Draginja vlada povsod, pa tudi pomanjkanje najpotrebnejšega. Kilogram masla stane 150 K, kilogram telečjega mesa 80 K, moka 15 do 20 K, krompirja 8 do 10 K. Obleka se sicer dobi, vendar stane najcenejša sukinja 900 K, srajca 90 K, klobuk 180 K. — Podobne razmere vladajo tudi po drugih nemškoavstrijskih mestih. Siromašni sloji se trunoma izseljujejo. Nemški Avstriji je treba res čestitati, da dobi še novega bolnika, ki bo hiral od njenih »dobrot« — mesto Radgono!

Judoslavija. Zagrebški židje — kakor nekoč ogrski — so se naenkrat začeli sramovati svojih »lepih« imen Grünwald, Hirschl itd. in hočejo biti vsaj po imenu Jugoslovani. Kakor poročajo, je hrvaška vlada v zadnjem času dovolila več čifutom spremeniti svoja imena, tako da imamo namesto Grünwalda—Gorjana, Hirschla—Horvata, Deutscha—Nemčiča itd. Na tak način bi se radi židje pomešali ali skrili med poštene ljudi, da bi tem lažje izkoriščali naše ljudstvo. Žal da jim vlade grede vse preveč na roko. Ali bomo imeli Judoslavijo?

Novo leto so slavili dne 25. septembra židje.

Boj tihotapstvu! Na meji imamo vse polno ljudi, ki žive od tihotapstva in z njim združenega verižništva. Te ljudi, med katerimi je tudi lepo število zastopnic ženskega spola, morajo poznati vsi orožniki, kondukterji in drugi javni funkcionarji, ker so vedno na cesti ali na vlakcu; srečavaš jih na vsaki obmejni postaji in kakor Ahasver ti pridejo nasproti, v katerokoli obmejno vas se podaš. To so glavni tihotapci, a njihovih pomočnikov je še več. Tihotapstvo in verižništvo je danes prava bolezen, katere najznačilnejši simptom je delomrznost in pohlep za denarjem. Taki poklici so sicer obstojali vedno na državnih mejah, ampak tukaj so tako splošni, da je že skrajni čas, da nastopi vlada z najostrejšimi sredstvi. Pokojna Avstrija je nastavljala posebne prehranjevalne nadzornike, ki so pazili pri kmetih, da se niso pekli pšenične »pogače«; ali bi ne bilo umestno, ako bi se nastavili v obmejnih krajih tajni nadzorniki za tihotapce in verižnike, ki bi podpirali delo obmejnih straž in postavili vsaj najhujše tihotapce in verižnike na zatožno klop?

Prekmurje.

Prekmurski meščančarje! Čudno je vaše premišlavanje, vi v ton sevrnon kraji té da si tak mislite, ka naši slovenski bratovje, vojáctke, so samo za »pasio« volo esi prišli, i nej zátok kabi nás na ete kráj móre gorik oslobodili, od túhinskega járma. Ino kabi nás nej coj prikapčili tomi velkomi slovenskomi Országi, šteri se Jugoslavija zové.

I čudno je eto premišlavanje kabi mij Slovenci ráj pod túhinsken národon bilij kak pa sam svojoj domovini! Etakše mišlavanje, i etakši guč šteri med vami prihája, se dobro zná ka eto je nej od istinskoga slovenca srdá prišlo, nego eto je od tej »napelávcov« šteri vás na etakše napelávajo, ka naši slovenski lúdje so nej Slovence, takši šteri bi pod Jugoslávov živetí mogli nego ráj pod Nemcami ali pa pod Vogrami.

Etakše túhinske »napelavce« i špione, šteri so túdik Slovenci, i samo za svojo žepko volo, so proti slovenskomi Országi, zátok ka v Jugosláviji nedo mogli tak noriti kak pri vograj. — Ete špione pri žandáram zglásiti trbej, naj je zgrábijo in odženejo na delo v Beograd ali pa v Albanijo internirati je trebá tečas, dokeč nede stálen mér. — Eto pravico sakši stálen Slovenec želej.

Naše slovensko lústvo so na vekše žé se zmešali, sakši den drúgo, pa drúgo zmešlingo

nájdejo vó! Pred pár dnevami je čúti bilo, ka lúteranske cerkvi v Jugoslaviji zapréjo ino žnjé soldácké kasárnje bodo delali. Znati se dá, ka z etakšen gučon lústvo trnok lejko zmeša, brez toga kakši pa náj menša istina bila. I zdáj da smo to náj bole potrebno blágo dobili, Petroleum, sol, pa špice so túdik začnoli lústvo mešati, z etakšen gučon: štera ves eto blago zeme, tista se podpisala, ka vórna bode Jugoslaviji. Ino ešče zdáj jesto vesnice, štere so ešče nej odpelale to tak trnok potrebno blágo. Eti moren zamerhati. — Lúdje, dajte si razmeti, mij smo Slovenci, ino nas so v Pariži v slovenski Ország osodili. Či zemeté to blago ali pa nej, mij zátok Jugoslaviji ostánemo. To znamo, ka tršcan je nej povoli to ka mij tak fál petroleum dobimo, té da oni eden liter za 10 kron odávajo, zátok se pa paščijo lústvo mešati.

Zdáj pa eden máli pogladoč zemimo i poglednimo nazaj, kelko petrolja i drúgoga blága smo dobili od vogrov? Petrola 2—3 deci na več mesecov i zdáj pa 3—4 litrov od naših bratov i od naše nove domovine; pa zakaj smo tak malo dobili od vogrov? Zátok, ka té so tisti raynitelje, šteri so s tén blágom delali so ga fkradnoli i židovje, šteri so vótalali túdik. I zdáj pa ne tálaje nan batoske, nego »szövetkeztlöv« dobimo brezi fkradnjenje tisto se kak nan ide. Ino eti Prekmúrja krajini bi več mestaj mogli drúštvo (Szövetkezeti) baote gorik postaviti, v šterimi bi po pravičnoj ceni k blági prišli. Pa bi nam nej trbelo dupliško plačívati, kak zdáj pri tej drúgi i židovski baotaj

T—i.

Poročajo nam, da imajo posestniki mlatic in mlinarji velike zaloge žita, katerega pa nočejo prodati siromašnemu ljudstvu samo vsled tega, ker ga po mnogo višjih cenah vtihtapljajo v Avstrijo. Ti dobičkarji zahtevajo za meterski stot rži 300 K, pšenice pa 500 K. Dobro bi bilo, ako bi se tem ljudem odviše zaloge rekvirirale in po zmernih cenah oddale onim, ki nimajo žita.

Zbegati nas hočejo. Razni madžaroni širijo po vaseh vesti, da se madžarske čete zbirajo v Sobotišču in v kratkem udarile v Prekmurje. Ti ljudje so celo tako drzni, da nagovarjajo naše fante, naj zbeže čez mejo in se pridružijo Madžarom. Ali naše oblasti spe? Proti takim ljudem, kojih imena so znana domačim Slovencem, treba nastopiti s vso brezobzirnostjo, sicer ne bo miru. Naše ljudstvo pa opozarjamo, naj se ne da zbegati. Madžari se ne bodo topli s celim svetom. Če se hočejo z nami, se bodo morali tudi z Rumuni, Čehi, Nemci in z celo entento. Mogoče so pozabili, da jih je samo par milijonov? Od teh se židje ne bodo topli, madžarski kmet in delavec pa je sit boja in hoče mirno jesti svoj kruh. Sicer pa naj le poskusijo — dvakrat ne bodo udarili s svojo domišljavo butico ob jugoslovanski zid, ki štiti osvobojeno Prekmurje!

Gospodarstvo.

Naša konjereja. O vprašanju muropoljske konjereje smo dobili sledoči dopis: Prosim Vas, da mi dovolite, da v Vašem cenj. listu objavljeni dopis »Poglavje o Muropoljski konjereji« nekoliko pojasnim.

Katera konjska pasma bodo v bodoče najbolj donosna, tega določiti še si do danes ni upala naša konjerejska organizacija, ker ji manjka za to potrebne podlage. Sklanila je toraj enoglasno, da se naj giblje zaenkrat konjereja v Sloveniji v istih mejah kakor dosedaj. To pa ne le iz gornjega vzroka, ampak tudi vsled tega, ker kakor kobilnega materijala tako tudi plemenjakov ob sedanjem času ne bi bilo mogoče zamenjati.

Srbski del naše kraljevine je popolnoma brez konj; tankaj pa morejo rabiti le toplokrvne konje. Ministrstvo za obnovo upostošenih krajev ima že potrebni kredit za nakup konjev; po osebnem zatrdilu, ki sem ga v Beogradu dobil, ne morejo pa še vsled prometnih težkoč in prevelike zaposlenosti dotičnih faktorov priti do nabave. Iz tega vzroka je toraj popolnoma izključeno, da bi se dobilo sedaj izvzno dovoljenje za zdrave toplokrvne konje, kateresibodi starosti in naj za to prosí kadosibodí. Mrzlokrvnih konjev pa ne rabijo izvzemši v eamem delu Slovenije in v enem malem delu Hrvatske v celem kraljestvu in vsled tega so izjavili v pristojnih ministerstvih v Beogradu, da na teh žrebetih niso zainteresani in nimajo nič proti izvozu teh, če to dovoli pristojno ministrstvo za trgovino in obrt.

Pripomnim, da je temeljila vedno pri nas cela mrzlokrvna konjereja na odprodaji žrebčkov, med tem ko so toplokrvni konjereji skoraj izključno svoja žrebeta doma gojili in potem kot 3 in 4 letne odprodajali in so merodajni čitatelji mnenja, da je tudi letos tako.

Za mrzlokrvne žrebčke so danes kupci le Nemškoavstriji in Ogrri, pripadniki dveh najbolj falitnih držav na svetu. Drugje nikjer ni zanimaja za to blago, in to da gotovo misliti.

Dopisnik omenjenega članka pa je celo pregledal, da morajo najprej kobile biti primerne za mrzlokrvno konjerejo, in da se izreje toplokrvnih pasem ne da svečana 1920 preskočiti takoj na rejo norikerov ali belgijcev.

O tem vprašanju sploh bodo pa odločevali merodajni činitelji, kateri bodo pa morali poslušati obe plati zvona, in kolikor imam jaz pregled, je vendar še veliko konjerejev na Murskem polju, kateri so s sedanjo smer konjereje na Murskem polju prav zadovoljni. — Lovro Petrovar, tč. predsednik konjerejskega odseka II. slov. km. družbe.

Da čujemo še drugo plat zvona, objavljamo dopis g. Franjo Stanjka v Ljutomeru.

Dodatek k »Poglavju v muropoljski konjereji« v 24. štev. »Murske Straže«. Enakega mnenja je že delj časa tudi pisec teh vrst. Muropoljski kmetje! Obrnimo smer naše konjereje! Pri nas so kmetje, ki redijo po 7—8 toplokrvnih konjev, rabijo pa samo dva ali tri; ostali žrejo zastoj dobro krmo, medtem ko kravam polagamo slamo (koliko izgubimo na mleku). Govoril sem z konjerejem, ki ima najzlahtnejše konje in jih najdražje prodaja, pa mi je priznal, da se mu reja ne izplača, ako vračuni obresti od kapitala konjev, hleva in orodja, amortizacijo teh predmetov, živinozdravstvo, luč, krmo, steljo, nedelavne dneve i. dr. Pomislimo dalje, da bodó železnice in avtomobili izpodrinili toplokrvce in da bo armada potrebovala le malenkostno število jahalnih konjev. V naše vinograde marsikateri kmet ne more z teže naloženim vozom, ker so konji preslabotni. Z prodajo lahkkih konjev v Srbijo pa ni treba računati preveč, ker je takih konjev v Banatu in drugje dovolj. Mi smo na periferiji Jugoslavije in bo naš izvoz gravitiral proti severu. Zato zahtevamo težke žrebce, bodimo pa previdni glede nepravilne plemenitve obeh pasem.

Iz politične zgodovine sodobne Italije.

(Konec.)

Nji se je pridružila večina uradništva v Italiji, zahtevajoč, da se ima v deželi osnovati šest administrativnih zborov, upajoč tako, da bi se lahko izognili neprijetnemu nadzorstvu ministrstva in nadaljevali tudi v novi državi svoje pasivno delo. Takoj na to sta povzročila zmedo Napolj in Sicilija, ki sta tožila o prisilnem delu za novo državo in izjavljala, da ni treba več plačevati davkov in ne služiti pri vojaki, Italijo da so napravili i signori, a poveri diavoli (t. j. kmetje in delavci) niso trebali Italije in bodo poljubili roke prvemu avstrijskemu generalu, ki bo prišel. V Abruzzih so se pojavila razbojstva in požigi in po celi Italiji se je razvilo gibanje za republiko in za re leggitimo, t. j. za Ferdinanda. Le isti, ki so trpeli pod starim sistemom, so ostali zvesti centralizaciji uprave, zahtevajoč, da se zaprejo one »kloake« vlad, ki še so ostale v Italiji. Nastala je potreba novih sodišč, ampak mnogi sodniki so se pokazali nezanesljive. Moralo bi se soditi v književnem italijanskem jeziku, toda priznati je bilo treba, da skoraj dve tretjini itajijanov ne govore italijansko. Vsled tega so se stranke izpraševale in obsodbe izrekale po tolmaču. Avtonomisti so klicali: »ne gre!« V severni Italiji se je zopet pričelo plemensko sovraštvo, na Piemonteze in ob enem gibanje federalistov. Celó znanosti Ricasoli je začel dvomiti o svojih idealih, a v angleškem parlamentu so se ponovile stare Metternichove besede: »Vendar je Italija zgolj zemljepisni pojem.« — V tem vrtincu se je držala čvrsto le Cavourova stranka pa se je Minhettiju posrečilo, da je odvrnil nevarnost regionalizma z novo zakonsko osnovo, po kateri so postali regionni samo posredni organi vlade. Naenkrat umre Cavour in Italija je ostala brez prve politične glave, a strah pred negotovostjo in neredom je pospešil in pripomogel, da je večina hitro uvedla francoski upravni sistem. Tisoče starih ran, ki jih je pustil za seboj despotizem v Italiji, je čakalo ozdravljenja od naroda, ki je imel sicer 18 vseučilišč, toda čez 70 % analfabetov! Vendar, kakor hitro se je ustalil red v deželi, se je že ljudstvo privadilo novi državi in se ji pri novih volitvah v celi srednji in severni Italiji pokazal zdrav razum italijanskega naroda, ki je izločil iz parlamenta vse tiste, katerih interes bi kazal, da se revolucija zavleče v nedogled. Proces zdravljenja pa v južni Italiji vendar ni mogel miniti brez razumno vporabljenih sil s strani državne oblasti. Težnje Napolja in Sicilije so bile povsem drugačne nego težnje Piemonta in Lombardije; Puljizi so videli v ujedinenji Italiji konec svojega pravzaprav brezskrbnega življenja, polnega patriotskih slavnosti, političnih tirad in zlasti ljubeznivih besed svojega Ferdinanda, s katerimi so se ponašale odlične obitelji. Na Napolju in Siciliji se je pokazala zopet tista stara resnica: da je nezvojenemu ljudstvu težje živeti v svobodi kak v suženjstvu. Njim je bilo njihovo suženjstvo njihovo »pravo«, njihove »tradicije«, njihove posebnosti. Tu je moral Piemont vložiti na poziv srednje in severne Italije ves svoj organizatorični duh, navdahnjen z disciplino in podprt z močno roko — dokler se ni ugonobilo razbojstev, storjenih v imenu »zakonitega kralja« in v imenu republike. — Preporod se je nadaljeval z zdravjo močjo in že čez dve leti izza tega, ko se je ujediniilo sedem bivših držav, je ljudstvo zahtevalo od vlade, da se morajo vse upravne zadeve postaviti pod kontrolo vlade in parlamenta in da se imajo izenačiti davki v celem kraljestvu. Ta nered prvih dveh let v upravi ter stroški ujedinenja so stali Italijo tri milijarde dolga z deficitom 500 milijonov za leto 1861.

Tvornica

„Jugoslavenske Diane“
Mentol vinovice
u Osijeku

traži za pojedine rayone
agilne i dobro uvedene

zastupnike
i
zastupnice

Ponude sa naznakom referenca
umoljava se na gornju adresu.

Vila

z vrtom in posestvom v okolici
Maribora se zamenja s posestvom
v Avstriji med Lipnico in Rad-
gono. Pojasnila daje Posredo-
valnica K. Troha, Aleksandrova
ulica 30, Maribor.

2-3 vagone

sadja za prešanje se
tako kupi. Ponudbe
na upraviteljstvo po-
sestev štajerske hra-
nilnice **Podlehnik**
pri Ptuju.

Najboljšo žgano kavo
Surovo kavo I.

Čaj
Čokolado
Kekse
Bonbone
Schichtovo milo
Toaletno milo
Cikorijo
Mandeljne
Rozine
Riž
Rum
Cognac

razpošilja po nizki ceni
franko po 5 kg trgovina

Angela Čeh-Vršič
V LJUTOMERU.

Moja stara

navada je, inserirati v „Murski
Straži“, ker je ta list najbolj
razširjen v Prekmurju, Murskem
polju in Slovenskih goricah, zato
imajo tudi oglasi največji uspeh.
Petstolpna petitvrsta stane samo
40 vinarjev.

Proda se Primešaj Mastin

Acetylen-aparat pri
Karolu Schmid, Gornja
Radgona, hiš. št. 3.

Trgovci mešane

stroke, drogist, kramarji itd. sijajno
zaslužijo s prodajo Mastin-a
(redilni prašek za živino in peruti-
nino) pri kmetovalcih. — Treba
pisati dopisnico na naslov: lekar-
nar Trnkoczy, Ljubljana (Kranjsko)
na sledeči način: „Pošljite mi 15
zavojev (po 1/4 kg) Mastin-a,
obenem veliki lepak, oboje z po-
vzetjem K 32-50 franko poštnina
in omot.“ 30—16

**Miši - Podgane
stenice — ščurki**

in vsa golazen mora poginiti ako porab-
ljate moja najbolj preizkušena in splošno
hvaljena sredstva kot: proti poljskim
mišim K 6—, za podgane in miši
K 6—, za ščurke K 6—, posebno
močna tinktura za stenice K 6—, uni-
čevalce moljev, prašek za uši v obleki
in perilu, proti mravljam, proti ušem
pri perutnini K 3—, prašek proti
mrčesom K 5—, mazilo proti ušem
pri ljudeh K 3—, mazilo za uši pri
živini K 3—, tinktura proti
mrčesu na sadju in zelenjadi (uničeval-
cev rastlin) K 3—. Pošilja po pov-
zetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3.

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri
človeku in živini mazilo zoper
srebečico. Brez duha in ne maže
perila. 1 lonček za eno osebo 6 K.
Po pošti 7 K, poštnine prosto.
Prodaja in razpošilja s pošto
lekarna Trnkoczy v Ljubljani,
Kranjsko. 30—18

Prekmurje

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da
sem se preselil iz Glavnega trga št. 130
(stara vojašnica) v večjo in lepšo trgovino,
hiša gospoda Hualenza, poprej Werbowetz,
ter priporočam manufakturno blago po
najnižjih cenah.

Janko Cizej
„Prva slovenska manufakturna trgovina“
Radgona, Dolga ulica.

Brata Vošnjak = Ptuj.

Podplati, zgorno in notranjo usnje, usnje za konjsko
opravo in za gamaše, kruponi za gonilna jermena,
boks, ševro, ševret. Najboljši čevlji vseh vrst.
Gamaše. Vse čevljarske potrebščine.
Nakup surovih kož.

krmí.

Če živina krmo lažje
in do zadnjega prebavi in
popolnoma izkoristi, da se
na koncu nič ne izgubi, če
se dvigne slast do žretja, potem se po-
pešuje redilnosti, vsled tega težka živina,
mast, meso, jajce, mleko. To se doseže,
ako primešamo krmí enkrat na teden
pest praška **Mastin**. Ob pomanjkanju
krme, ko se uporabljajo nadomestna
sredstva za krmila, pa se ga primeša
dvakrat na teden. Prašek **Mastin** je
dobil najvišje kolajne na razstavah v
Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju.
Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**; ko ga
enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo.
Pet zavojev praška **Mastin** zadostuje
za šest mesecev za enega prašiča ali vola.
Glasom oblastvenega dovoljenja smejo
prodajati **Mastin** vsi trgovci in vsa kon-
sumna društva. Ako se **Mastin** pri vas v
lekarneh in trgovinah ne dobi, potem ga
naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici
Mastina, to je

v lekarni Trnkoczy
v Ljubljani, Kranjsko.

Pet zavojev (paketov) **Mastina** stane
17 kron 50 vin. poštnine prosto na dom.
Od tam se pošlje **Mastin** s prvo pošto
na vse kraje sveta.

Zahvalna pisna kmetovalcev,
ki rabijo **Mastin**.

Gospodu lekarnarju v Ljubljani!
Za Vaš **Mastin** se vam toplo za-
hvaljujem. Odkar svojim prašičem pri-
mešam na teden pest **Mastina** med krmo,
žro vsako poljubno krmo. To imam
zahvaliti edino Vašemu **Mastinu**.
S spoštovanjem
Franco Altenbacher,
gostilničar, Kranach-Leutschach, Štajersko.

Hvala Vam za Vaš **Mastin**. Moja
živina žre sedaj vsako krmo, se dobro
razvija, tako da jo je veselje gledati.
S spoštovanjem
Franco Planinco,
Svibno št. 19, pošta Črnomelj, Kranjsko.

Naročam po pošti 5 paketov **Mastina**.
Dajal sem istega po navodilu na teden
enkrat po eno pest v krmo in živalim
žreti. Veselje je gledati, kako moja živina
rada žre, uspeva, se debeli in masti.
Srčna Hvala!
S pozdravom
Franco Trubiansky,
Lugos (Banat).

Pšenico kupuje

valjni mlin Vinko Majdič v Kranju.

V ponudbah naj se navede množino in ceno franko
vagon oddajna postaja, pošlje se naj vzorce.
Pšenica mora biti absolutno zdrava in suha.

Jajca

sveža kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe
eksporna trgovina Ed. Suppanz, Pristova, Slovenija.

Vinogradniki! POZOR! Gostilničarji!

Prva slovenska veletrgovina z vinom in
sadjevcem

Janko Čirič | **Vekoslav Rajh**
v Gornji Radgoni | v Ljutomeru

naznanje, da kupuje po poštenih cenah vino in
sadjevec ter ga prodaja gostilničarjem v vsaki
množini od 50 litrov naprej.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu dajem tem potom na
znanje, da sem prevzel gostilno

„pri Lovcu“

prej „Jägerwirt“ v Gornji Radgoni. Točil bom
samo dobra pristna vina in druge pijače, ter imel
vedno toplu in mrzlu jedila na razpolago po
ugodnih cenah.

Za obilen obisk se priporoča

Oton Duchon.

Opekarna v Črešnjevcih

(Gornja Radgona)

priporoča različno opeko
izvrstne kakovosti po najnižjih
cenah.

Dobi se v vsaki množini. Opeka se prodaja
brez kompenzacij in se plačuje v jugo-
slovanskem denarju v pisarni opekarne
v Črešnjevcih.

Filip Jurkovič m. p., sekvester.

Govorite povsod slovensko.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI registrirana zadruga z neomejeno zavezo**Hranilne vloge**

urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

daje pod najugodnejšimi pogoji in sicer na vknjižbo po 4%, na poroštvo po 4 1/2%. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica posreduje tudi izplačevanje obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka. Sicer pa lahko opravijo stranke vsak dan vse uradne posle in so veljavni, ako njih podpišeta dva v to upravičena funkcionarja.

Pojasnila

se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Uradni prostori so v lastni hiši,
Gornji Gris št. 8.